

ЧИТАЛИЩНОТО ДЪЛО ВЪ СТОЛИЦАТА

Въ общия развой на читалищното ни дѣло столицата заема едно по-особено мѣсто; едва презъ последнитѣ години се основаха по-голѣмъ брой читалища и създаде по-значителна читалищна дейность. Преди освобождението въ столицата не е имало никакво читалище. Следъ освобождението въ 1880 година е било основано първото читалище — д-во „Славянска беседа“, като отъ тогава и до днесъ е просъществувало, развивало е, и продължава да развива една завидна културно-просвѣтна дейность. Изобщо д-во „Славянска беседа“ е допринесло твърде много за общия културенъ животъ на столицата; дълго време преди изграждането на народния театъръ неговата сцена бѣ единствената въ столицата; тукъ се издигнаха първитѣ наши най-даровити артисти. Книжното имущество, библиотеката на това дружество, порастна значително и винаги е била въ услуга на дружественитѣ членове. По-късно, въ 1897 год. се създава второто читалище „Ив. Ден коглу“, а нѣколко години следъ него се основава въ кв. Подуене читалище „Алеко Константивъ.“ И дветѣ тия читалища отъ тогава успѣха да заздравятъ своето сществуване и днесъ сж дейни срѣдища на културно-просвѣтна дейность. Въ периода до войнитѣ се основава четвъртото читалище „Иванъ Вазовъ“, което бавно укрепва и все още е твърде ограничено въ своята дейность, поради липсата на срѣдства. Следъ войната периода отъ 1919 — 1934 год. вече настѣпва една по-оживена читалищна деность и се създадоха следнитѣ читалища: „Христо Ботевъ“, „Карнеги“, „Гоце Дѣлчевъ“, „Мисълъ“, „Г. С. Раковски“ въ квартала „Лозенецъ“, „св. св. Кирилъ и Методий“ въ кв. „Красна Поляна“, еврейското читалище „Х. Н. Бяликъ“, второ читалище „С. Г. Раковски“, „Д-ръ П. х. Беронъ“ въ квартала „Ив. Вазовъ“, „Срѣдецъ“ въ кв. „П гаражъ“, второ читалище „Д-ръ П. х. Беронъ“ въ квартала „Ключицитъ“, „Тод. Александровъ“ и трето читалище „Д-ръ П. х. Беронъ“ въ кв. „Баталова воденица“, „Пенчо Славейковъ“ въ кв. „Горни Лозенецъ“, „Василъ Левски“, „Възраждане“ и „Никола Д. Найденовъ“ преименувано впоследствие на „Неофитъ Бозвели“ въ квартала „Подуене“, „Обнова“, „Аура“, „Св. св. Кирилъ и Методий“ въ квартала „Захарна фабрика“, „Царъ Борисъ III“, „Черноризецъ Храбъръ“, „Съзнание“ въ кв. „Надежда“, „Роденъ край“, „Инвалидъ“ при д-вото на пострадалитѣ отъ войнитѣ и още едно при д-вото на слѣпитѣ. Независимо отъ тия читарища, при д-вото на българскитѣ инженери и архитекти е основано читалище-библиотека, а презъ 1918 г. се е премѣстило въ София основаното презъ 1889 г. въ Цариградъ читалище и регистрирано въ столицата като цариградско бежанско читалище. Дветѣ читалища — „Гоце Дѣлчевъ“ и „Тодоръ Александровъ“, следъ нѣколко годишно сществуване се сливатъ,